

Dosarul nr. 3ra-701/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Al. Gafton)

Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, Iu. Cotruță și M. Guzun)

ÎN C H E I E R E

4 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Galina Stratulat
Victor Burduh
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursurilor declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andronachi Anatolie împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2017,

c o n s t a t ă:

La 27 mai 2016, Andronache Anatolie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea pretențiilor reclamantului a indicat că este fost angajat al Ministerului Afacerilor Interne, exercitând până la momentul concedierii, funcția de Prorector pentru Personal și Educație al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI.

La 26 februarie 2016 a fost emis ordinul MAI nr. 37 ef, în temeiul căruia au fost întrerupte raporturile de muncă dintre Anatolie Andronache și Ministerul Afacerilor Interne, în legătură cu depunerea cererii de demisie, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI, din 2 martie 2016.

Andronache Anatolie a mai specificat că în legătură cu acest fapt, serviciile abilitate ale Academiei „Ștefan cel Mare” au perfectat dosarul de pensionare, expediindu-l în adresa MAI pentru a se stabili pensia.

La 8 aprilie 2016 reclamantul s-a prezentat la DGEF a MAI unde i-a fost înmănat carnetul de pensionar nr. 22475 și avizul privind stabilirea pensiei prin care a fost informat că s-a stabilit o pensie, începând cu 2 martie 2016, în mărime de 5379,00 lei lunar.

Consideră Andronache Anatolie că la calcularea pensiei nu au fost luate în considerație toate plățile care s-au efectuat și au fost incluse în certificatul de întreținere bănească prezentat de serviciul financiar al Academiei „Ștefan cel Mare”.

La 22 aprilie 2016, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă către Ministerul Afacerilor Interne, solicitând revizuirea deciziei de pensionare, cu efectuarea calculului sumelor achitate pentru stabilirea pensiei în baza certificatului de întreținere bănească.

S-a mai precizat că la 24 mai 2016, Ministerul Afacerilor Interne a expediat răspunsul nr. 15/3-A-1 12/16 din 24 mai 2016, în adresa reclamantului, prin care a fost informat că a fost respinsă cererea prealabilă, invocând că plățile solicitate a fi incluse în pensie sunt plăți achitate pentru orele citite suplimentar, care nu pot fi incluse în calculul pensiei.

Consideră Andronache Anatolie că refuzul Ministerului Afacerilor Interne este neîntemeiat și lipsit de suport juridic, deoarece plățile efectuate în legătură cu deținerea prin cumul, 0,5 salariu, a funcției de lector universitar al catedrei Științe Penale a facultății Științe Polițienești a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI și plățile efectuate pentru prestarea orelor de activitate științifică, reprezintă plăți permanente, care nu pot fi identificate drept achitări ocazionale sau sporadice.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, la 5 mai 2017 a depus o cerere prin care și-a concretizat pretențiile invocate în acțiunea inițială (f.d. 34).

Solicită reclamantul a considera ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne din 24 mai 2016 la cererea prealabilă;

- obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze mărimea pensiei stabilite lui Anatolie Andronache, inclusiv perioada pornind de la momentul stabilirii pensiei, prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat reclamantul în legătură cu deținerea prin cumul, 0,5 salariu, a funcției de lector universitar al catedrei „Științe Penale” a facultății Științe Polițienești a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI și plățile efectuate pentru prestarea orelor de activitate științifică, incluse în poziția 8 din certificatul despre întreținerea bănească nr. 5;

- obligarea Ministerului Afacerilor Interne să achite diferența neachitată a mărimii pensiei pentru Anatolie Andronache, pentru perioada pornind de la momentul stabilirii pensiei – 1 martie 2016 până la 31 decembrie 2016;

- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să achite diferența neachitată a mărimii pensiei pentru Anatolie Andronache, pentru perioada – 1 ianuarie 2017.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Andronachi Anatolie împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei a fost admisă.

A fost anulat refuzul nr. 15/3-112/16 din 24 mai 2016 semnat de șeful DGEF a MAI S. Turcanu.

A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze mărimea pensiei stabilite reclamantului Anatolie Andronache, inclusiv perioada pornind de la momentul stabilirii pensiei, prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat reclamantul în legătură cu deținerea prin cumul, 0,5 salariu, a funcției de lector universitar al catedrei

„Științe Penale” a facultății Științe Polițienești a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI și plățile efectuate pentru prestarea orelor de activitate științifică, incluse în poziția 8 din certificatul despre întreținerea bănească nr. 5.

A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne să achite diferența neachitată a mărimii pensiei pentru reclamantul Anatolie Andronache, pentru perioada pornind de la momentul stabilirii pensiei – 1 martie 2016, pînă la 31 decembrie 2016, rezultată din neinclusiunea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat reclamantul în legătură cu deținerea prin cumul, a funcției de lector universitar al catedrei „Științe Penale” a facultății Științe Polițienești a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI și plățile efectuate pentru prestarea orelor de activitate științifică, incluse în poziția 8 din certificatul despre întreținerea bănească nr. 5.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să achite diferența neachitată a mărimii pensiei pentru reclamantul Anatolie Andronache, pentru perioada – 1 ianuarie 2017, rezultată din neinclusiunea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat reclamantul în legătură cu deținerea prin cumul, a funcției de lector universitar al catedrei „Științe Penale” a facultății Științe Polițienești a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI și plățile efectuate pentru prestarea orelor de activitate științifică, incluse în poziția 8 din certificatul despre întreținerea bănească nr. 5 (f.d. 41, 52-58).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre întemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 19 iunie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2017, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă.

La 29 iunie 2017, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2017, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii contestate, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, a fost admisă cererea depusă de Ministerul Afacerilor Interne privind repunerea în termenul de declarare a apelului, fiind repus Ministerul Afacerilor Interne în termenul de declarare al apelului împotriva hotărîrii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2017.

Au fost respinse cererile de apel depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind menținută hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2017 (f.d 79, 80-90).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 5 aprilie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe în partea

pretențiilor înaintate împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu emiterea în această parte a unei hotărâri prin care pretențiile în acest sens să fie respinse.

Ulterior, la 14 mai 2018 Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

În motivarea recursurilor s-a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2018, în adresa părților a fost expediată copia deciziei instanței de apel (f.d. 91), însă la dosar nu sunt atașate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 3 mai 2018 și respectiv la 31 mai 2018 în adresa intimaților au fost expediate copiile recursurilor, iar la 18 mai 2018, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care intimatul Andronachi Anatolie, a solicitat respingerea recursului.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un

caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrări a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, parag. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenții Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova au criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din

Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererilor de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

În baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurenților Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Benjamin Nersesyan*, ibidem, parag. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, parag. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursurile declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerate inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Galina Stratulat

judecătorii

Victor Burduh

Iuliana Oprea